

Mântuitorul făgăduit

Cuprinsul

Introducere	1
Capitolul 1	6
Momentul venirii lui Mesia	6
1. Săptămână-ani ale profetului Daniel	6
2. „Shevet” din Iuda	12
Capitolul 2.....	13
Descendența și originea lui Mesia	13
1. Arborele său genealogic	13
2. Locul nașterii lui Mesia.....	16
3. Isus, Nazarineanul	17
4. Din Egipt	18

Introducere

Pentru a putea analiza în detaliu profeția mesianică, trebuie mai întâi să precizăm câteva aspecte fundamentale referitoare la originea și transmiterea Vechiului Testament (VT).

Vechiul Testament a fost redactat în limba ebraică și aramaică pe o perioadă de peste 1000 de ani. Cele mai vechi părți au fost scrise cel târziu în timpul lui Moise (aproximativ 1600 î.Hr.)¹. Cartea profetului Maleahi este ultimul document al Vechiului Testament. Ea datează din jurul anului 420 î.Hr.

Citind Vechiul Testament, se capătă o impresie profundă despre dorința după un Mântuitor și așteptarea venirii Lui, Mesia, care va înlătura toate problemele omenirii și va instaura o dreptate eternă. Acest Mesia făgăduit este descris chiar și în cele mai mici detalii în scrierile Vechiului Testament. În mod surprinzător, însă, există multe pasaje care vorbesc despre un „*Mesia suferind*”, care va fi urât, respins și ucis în mod brutal de propriul Său popor, totodată că El va suferi pentru păcatele multora. Pe de altă parte, se vorbește despre un „*Mesia triumfător*”, care la venirea Sa va instaura o domnie mondială glorioasă a păcii. Cum se poate aduce la unison fără contradicții tensiunea dintre aceste reprezentări diferite ale unui singur Mesia? Aparentul paradox se rezolvă ușor dacă se ia în considerare faptul că aceste două descrieri diferite se referă la două apariții separate în timp ale aceluiași Mesia.

¹ Pentru calcularea datelor cronologice din Vechiul Testament, vezi Roger Liebi: *Zur Chronologie des AT*, Skript, 2006 (disponibil gratuit pe info@rogerliebi.ch).

Profețiile despre „Mesia triumfător” sunt pentru noi astăzi încă viitoare, dar cele despre „Mesia suferind” s-au împlinit complet în trecut.

Este vorba de peste 330 de profeții uimitor de precise și extrem de diferențiate. În continuare, se va demonstra în mod convingător din punct de vedere istoric că acestea s-au împlinit literalmente în cazul lui Isus din Nazaret. Înainte de aceasta, însă, trebuie să se arate că aceste profeții nu pot fi în niciun caz falsuri inserate ulterior.

În anii 1947-1956, în 11 peșteri din Qumran, lângă Marea Moartă, au fost descoperite manuscrise biblice.² Acestea au stârnit un interes nemaîntâlnit în întreaga lume. În aceste manuscrise, care datează în parte din perioada precreștină, sunt documentate toate cărțile Vechiului Testament, cu excepția cărții Estera.

Deoarece o mare parte din profețiile mesianice se găsesc în cartea profetului Isaia, descoperirea unui sul complet al cărții Isaia are o mare importanță. Textul este scris pe pergament din piele de capră, în ebraică nevocalizată. Sulul, cusut din pergamentul a șaptesprezece capre, are o lungime de 7,34 m și o lățime de 26 cm. Starea uimitor de bună de conservare a acestui sul este pur și simplu senzațională.

Pe baza unor cercetări paleografice și a unei datări cu C14 efectuate la ETH Zürich, acest manuscris a fost datat în jurul anului 125 î.Hr.³ Cu deplină dreptate, prof. dr. André Lamorte a emis deja cu mulți ani în urmă un verdict cu privire la vechimea acestui sul: „Sulul complet al cărții Isaia este considerat astăzi în mod definitiv ca fiind copiat înainte de era creștină. În general, opiniile experților în acest domeniu variază între începutul secolului I și sfârșitul secolului al II-lea î.Hr.”⁴

Deoarece toate pasajele mesianice din cartea Isaia se regăsesc în acest sul, este absolut imposibil să se pună la îndoială autenticitatea acestuia.

Acest sul se află astăzi în posesia statului Israel. El a fost fotografiat în mărime naturală și publicat în întregime. Prin urmare, este acum accesibil tuturor celor interesați în această formă în cartea „Scrolls from Qumran Cave I”⁵.

Autenticitatea profețiilor mesianice din celelalte cărți ale Vechiului Testament poate fi, de asemenea, dovedită prin manuscrisele de la Marea Moartă. Frank Moore Cross scrie în cartea sa „Die antike Bibliothek von Qumran und die biblische Wissenschaft” (Biblioteca antică din Qumran și știința biblică) că descoperirile de manuscrise din Qumran fac imposibilă datarea

² Manuscrisele biblice de la Qumran au fost publicate într-un singur volum, în traducere engleză: ABEGG, M./FLINT, P./ULRICH, E.: *The Dead Sea Scrolls Bible, The oldest known Bible translated for the first time into English*, San Francisco 1999.

³ ABEGG, M./FLINT, P./ULRICH, E.: *The Dead Sea Scrolls Bible, The oldest known Bible translated for the first time into English*, opera citată pag. 267.

⁴ LAMORTE, A.: *Israel - sein Land und sein Buch*, Beatenberg 1970, p. 28; Eroarea de traducere din versiunea germană a fost corectată conform: LAMORTE, A.: *Les découvertes archéologiques de la mer morte - fantaisie ou histoire? Bevaix*, pag. 34.

⁵ TREVER, J.C.: *Scrolls From Qumran Cave I (The Great Isaiah Scroll)*, Ierusalim 1972.

oricărei cărți din profeții anteriori sau posteriori (ca să nu mai vorbim de Pentateuh) mai târziu de începutul secolului al II-lea î.Hr.⁶

Printre profeții anteriori se numără cărțile Iosua, Judecători, 1 și 2 Samuel, precum și 1 și 2 Împărați, iar printre profeții ulterioare se numără cărțile Isaia, Ieremia, Ezechiel, Osea, Ioel, Amos, Obadia, Iona, Mica, Naum, Habacuc, Țefania, Hagai, Zaharia și Maleahi. Pentateuhul cuprinde cele cinci cărți ale lui Moise. Astfel, devine clar că toate aceste cărți au fost scrise în perioada precreștină.

Deoarece în continuare sunt citate și multe profeții mesianice din Psalmi, aș dori să atrag atenția în mod special asupra descoperirii unei psaltire din secolul al II-lea î.Hr.⁷

Din Cartea profetului Daniel au fost descoperite 8 fragmente. Perioada de apariție a acestor manuscrise din peșterile I, IV și VI se întinde între anii 125-50 î.Hr.⁸

Pe lângă aceste descoperiri de manuscrise din Qumran, există o altă dovadă a autenticității profețiilor mesianice: existența traducerii alexandrine a Vechiului Testament. În jurul anului 285 î.Hr. – adică sub domnia regelui egiptean Ptolemeu al II-lea Philadelphus – s-a început traducerea întregului Vechi Testament în limba greacă. Conform tradiției, 72 de cărturari iudei ar fi lucrat la această traducere, de aceea ea poartă și numele de *Septuaginta*.⁹

Aristobul, un iudeu, scria la începutul secolului al II-lea î.Hr. că traducerea Legii în limba greacă fusese finalizată sub domnia lui Ptolemeu Philadelphus.¹⁰ Termenul „Legea” este adesea folosit pentru a desemna cele cinci cărți ale lui Moise, dar poate desemna și întregul Vechi Testament.¹¹ Conform mărturiei lui Aristobul, este posibil ca traducerea întregului Vechi Testament să fi fost gata deja la sfârșitul secolului al III-lea î.Hr. În orice caz, este sigur că a fost finalizată înainte de anul 130 î.Hr., deoarece din prologul cărții Isus Sirach, care a fost scrisă în această perioadă, reiese clar că traducerea Septuaginta cuprindea atunci întregul Vechi Testament. Acolo se spune:

„Căci ceea ce este scris în limba ebraică nu sună la fel de bine când este tradus într-o altă limbă. Nu numai cartea mea, ci și Legea însăși, profeții și celelalte cărți sună cu totul altfel când sunt rostite în limba lor.”¹² Expresia „Legea, profeții și celelalte cărți” este folosită atunci când se dorește să se sublinieze în mod special că se referă la *întregul* Vechi Testament. Traducerea

⁶ CROSS, F.M.: *Die antike Bibliothek von Qumran und die biblische Wissenschaft*, Neukirchen-Vluyn 1967, pag. 154.

⁷ CROSS, F.M., opera citată, pag. 155.

⁸ ABEGG, M./FLINT, P./ULRICH, E.: *The Dead Sea Scrolls Bible, The oldest known Bible translated for the first time into English*, opera citată, pag. 482.

⁹ Cuvântul latin „Septuaginta” înseamnă „șaptezeci”.

¹⁰ *The Septuagint Greek and English*, Bagster and Sons Ltd., Londra, Introducere, pag. I.

¹¹ *The Septuagint Greek and English*, opera citată, pag. I. Compară Ioan 10.34 cu Psalmul 82.6 și 1 Corinteni 14.21 cu Isaia 28.11,12.

¹² Traducerea Bibliei de Luther (cu apocrife în anexă), Stuttgart 1955, pag. 31

alexandrină există și astăzi.¹³ Dacă întregul Vechi Testament a fost tradus din ebraică în greacă cel târziu în secolul al II-lea î.Hr., cum ar putea profețiile mesianice din acesta să fie falsuri din perioade ulterioare?

Pentru a putea dovedi împlinirea profețiilor referitoare la Mesia, există diverse surse istorice. O mare importanță trebuie acordată istoricului iudeu Josephus Flavius (37-100 d.Hr.), deoarece în cele două lucrări ale sale „De bello Judaico” (Istoria războiului iudaic)¹⁴ și „Antiquitates Judaicae” (Antichități iudaice)¹⁵ scrie mult despre istoria iudaică începând din anul 175 î.Hr. până în anul 70 d.Hr. De asemenea, sursele și mărturiile lui Tacitus (55-ca. 118 d.Hr.), Thallus (în jurul anului 52 d.Hr.), Tertullian (secolul II d.Hr.), Cassius Dio (sec. II/III d.Hr.), Julius Africanus (secolul III d.Hr.) și Talmudul Babilonian¹⁶ trebuie luate în considerare în mod corespunzător.

Cu toate acestea, cea mai mare importanță trebuie acordată, fără îndoială, relatărilor din Noul Testament (NT). Potrivit lui Kurt Aland, fostul director al Institutului Vest-German pentru Cercetarea Textelor Noului Testament din Münster, NT a fost transmis prin aproximativ 5300 de manuscrise.¹⁷ La acestea se adaugă însă peste 9000 de manuscrise ale vechilor traduceri și zeci de mii de citate biblice ale așa-numiților părinți ai Bisericii.¹⁸ Aceste texte garantează o transmitere de încredere și fidelă a NT. Diferența de timp între manuscrisul original și cele mai vechi manuscrise transmise este de numai aproximativ 20-250 de ani.¹⁹ În cazul clasicilor greci

¹³ Ediția standard a Septuagintei: *SEPTUAGINTA*, editura Alfred Rahlfs, Stuttgart 1935.

¹⁴ Ediții recomandate:

FLAVIUS, J.: *Geschichte des Jüdischen Krieges* (Istoria războiului iudaic), tradusă din greacă de Heinrich Clementz, Tel Aviv 1977/78.

FLAVIUS, J.: *Războiul iudaic* (DE BELLO JUDAICO), în greacă și germană, editat de: Michel, Otto și Bauernfeind, Otto, volumul I: ediția a 3-a Darmstadt 1982, volumul II,1: Darmstadt 1963, volumul II: Darmstadt 1969, volumul III: Darmstadt 1969.

¹⁵ Ediție germană bună: FLAVIUS, J.: *Jüdische Altertümer* (Antichități iudaice), tradusă de Heinrich Clementz, ediția a 10-a, Wiesbaden, fără dată.

¹⁶ Ediții ale textului Talmudului:

Traducere germană completă: GOLD-SCHMIDT, L.: *Der Babylonische Talmud*, traducere nouă de L. Goldschmidt, 12 volume, ediția a 2-a, Berlin 1964-1967.

Ediție în ebraică-aramaică a textului original: *THAL-MUD BAVLI*, 11 volume, Ierusalim, fără dată (ediție standard utilizată în mod obișnuit în iudaismul ortodox).

Ediție în ebraică-aramaică cu traducere în engleză: *THE SONCINO TALMUD*, Classic Judaic Library, CD-ROM, versiunea Iic3, Judaic Press, Inc., Brooklyn, New York.

Ediție în ebraică-aramaică în: *BAR ILAN'S JUDAIC LIBRARY*, Bar Ilan University, Responsa Project, CD-ROM, versiunea 5.

¹⁷ ALAND, K.: *Kurz gefasste Liste der griechischen Handschriften des NT (I. Gesamtübersicht)* [Listă succintă a manuscriselor grecești ale Noului Testament (I. Prezentare generală)], Berlin 1963; ALAND, K. și B.: *Der Text des Neuen Testaments*, [Textul noului Testament] opera citată, pag. 87.

¹⁸ PACHE, R.: *Inspiration und Autorität der Bibel*, Wuppertal, ediția a 2-a, 1976, pag. 187.

¹⁹ ALAND, K. și B.: *Der Text des Neuen Testaments*, opera cit., pag. 94, 97. COMFORT, PH.W.: *Early Manuscripts & Modern Translations of the New Testament*, Grand Rapids 1990. LIEBI, R.: *Paulusbriefe neu bestätigt*, factum 11/12-1989, pag. 458.

și latini, această diferență este de obicei de 900-1300 de ani, și totuși nimeni nu s-ar gândi să pună la îndoială veridicitatea lor, deși se bazează pe o bază textuală mult mai restrânsă.

Dintre cele patru Evanghelii, trei au fost scrise înainte de distrugerea Ierusalimului (70 d.Hr.): acestea sunt Matei, Marcu și Luca.²⁰ Aceste Evanghelii au cunoscut o răspândire rapidă și puternică după ce au fost scrise. Dacă vreuna dintre afirmațiile din aceste Evanghelii nu ar fi corespuns cu faptele istorice, aceasta ar fi fost imediat folosită de iudei ca armă împotriva creștinismului în ascensiune. Însă, întrucât faptele istorice menționate în Evanghelii nu puteau fi contestate în niciun fel, lupta împotriva primilor creștini a constat mai ales într-o persecuție fizică. De asemenea, ar fi de neconceput ca lideri ai iudaismului din acea vreme, precum Nicodim (membru al Curții Supreme) sau Saul din Tars, un elev remarcabil al rabinului Gamaliel, Iosif din Arimateea, membru al consiliului preoțesc conducător al Templului, sau scriitorul Apolo, originar din Alexandria, să fi devenit creștini, dacă ar fi încercat să-și susțină credința cu fapte eronate, absurde, mincinoase și pseudoistorice!

Scrierile Noului Testament, care au fost scrise toate între anii 32 și aproximativ 98 d.Hr., au, prin urmare, o credibilitate extrem de mare.

Împotriva profeției mesianice se aduce adesea argumentul că împlinirea ei ar fi o pură coincidență. Cu ajutorul calculului probabilistic, această opinie poate fi ușor respinsă. Dacă se presupune că probabilitatea împlinirii unei profeții este de 1:2 (în realitate, însă, ea este mult mai mică), atunci pentru împlinirea a 50 de profeții rezultă o probabilitate de 1:1.125.000.000.000.000, adică exact o posibilitate la 2^{50} cazuri. Dar, întrucât profeția mesianică se referă la împlinirea a peste 330 de profeții, aceasta ar da o probabilitate de $1:2.187 \times 10^{99}$ pentru exact 330 de profeții!

Mărimea acestui număr este de neimaginat. Totuși, acest calcul arată clar că, în cazul profeției mesianice, *este imposibil* să se vorbească despre o împlinire întâmplătoare.²¹

În final, trebuie menționate câteva puncte de principiu despre profețiile mesianice:

1. Profețiile mesianice se găsesc nu numai în profeți, ci și în Legea lui Moise și în celelalte scrieri ale Vechiului Testament.
2. Trebuie făcută distincția între profețiile în care
 - a) Dumnezeu vorbește despre Mesia,
 - b) oamenii vorbesc despre Mesia și
 - c) Mesia Însuși vorbește.
3. Multe profeții din Vechiul Testament sunt redactate la timpul trecut. Prin aceasta se dorea, printre altele, să se sublinieze certitudinea împlinirii. Este vorba aici de așa-numitul „perfect profetic”. Această expresie este un termen tehnic propriu-zis în gramatica ebraică.²²

²⁰ MAUERHOFER, E.: *Einleitung in die Schriften des Neuen Testaments*, volumul I, Neuhausen/Stuttgart 1995, pag. 39-250.

²¹ Vezi și: GITT, W.: *Prophetie - Gottes Offenbarung in Raum und Zeit*, factum 1/2-1981.

²² GESENIUS, W./KAUTZSCH, E./BERGSTRÄSSER, G.: *Hebräische Grammatik*, a patra reeditare a celei de-a 28-a ediții, Hildesheim, Zürich, New York 1983, p. 323: Explicație privind utilizarea perfectului ebraic: „Pentru

„Mesia suferind” și „Mesia triumfător” pot fi găsiți în același pasaj din Vechiul Testament.

Autorul profeției mesianice este „Cel etern” (în ebraică JHWH), Dumnezeuul Bibliei. Numele Său ebraic înseamnă „Cel care există etern” sau „Cel neschimbător”. Este denumirea pentru Cel care există în sens absolut. El nu este supus schimbării dintre trecut, prezent și viitor, de aceea, în cunoașterea și cunoștința Sa anticipată a viitorului, El a putut să le comunice profețiilor Săi într-un mod infailibil ceea ce urma să vină.

Prin realitatea profeției, libertatea de voință și de decizie a omului și responsabilitatea asociată acestora nu sunt excluse în niciun fel, deoarece Cel etern nu le-a predestinat, ci doar *le-a cunoscut dinainte*. De aceea, Biblia vorbește despre „*prognosis*” a lui Dumnezeu (compară cu 1 Petru 1.2 și Romani 8.29), adică despre cunoașterea anticipată sau cunoștința anticipată a lui Dumnezeu.

Noul Testament arată că, prin profeția mesianică, în sensul propriu al cuvântului, se poate „dovedi” că Isus din Nazaret este Mesia profețit. În Faptele apostolilor 9.22 și 18.28 se relatează atât despre Pavel, cât și despre Apolo, că au folosit acest tip de argumentare a credinței creștine față de iudei. În primul caz, în textul original se folosește cuvântul „symbibazo”, iar în al doilea, cuvântul „deiknymi”. „Symbibazo” se referă la o argumentare prin concluzii logice dintr-o mulțime de dovezi adunate. „Deiknymi” se referă la o argumentare printr-o prezentare evidentă și clară a motivelor dovezilor.

Nu se poate sublinia îndeajuns faptul că nicio religie, în afară de creștinismul biblic, nu cunoaște un astfel de tip de argumentare!

Capitolul 1

Momentul venirii lui Mesia

1. Săptămână-ani ale profetului Daniel

Capitolul 9 al profetului Daniel are o mare importanță pentru profeția biblică. În acest capitol este menționat momentul exact al venirii lui Mesia ca și Căpetenie.

Semnificația expresiei „săptămână-an”

Cuvântul „schavua” folosit în textul ebraic din Daniel 9.25-27 se referă la o „*unitate de șapte*”.

În contextul lui Daniel 9, cuvântul „schavua”, care altfel se referă la o săptămână de șapte zile, poate avea doar semnificația unei „unități de șapte ani”.

Calculul în săptămână-ani nu era deloc o noutate pentru israeliții din Vechiul Testament. Deja în Legea lui Moise, Dumnezeu rânduse poporului Israel să calculeze într-un ciclu de

exprimarea acțiunilor *viitoare*, în măsura în care acestea sunt prezentate de vorbitor ca fiind stabilite sau aproape realizate: ... Cel mai frecvent, această utilizare a perfectului se regăsește în discursul profetic (așa-numitul *Perfekt Propheticum*); profetul se transpune atât de viu în viitor, încât descrie viitorul ca pe ceva pe care el l-a văzut sau auzit deja, ...”

săptămână-an. La fiecare șapte ani, pământul trebuia lăsat nelucrat, iar la fiecare șapte ori șapte ani trebuia sărbătorită sărbătoarea anului jubiliar (compară cu Leviticul 25.1-7; 8-13).

Contextul istoric

În anii 606-582 î.Hr., împăratul Nebucadnețar i-a deportat pe iudei în captivitate la Babilon. Ierusalimul, cetatea glorioasă, a fost complet distrus, Templul lui Dumnezeu și palatele au fost dărâmate și arse (compară cu 2 Cronici 36).

Exilul a durat 70 de ani, așa cum prezisese Ieremia (Ieremia 25.11,12). Daniel se afla și el printre deportați și a activat în această perioadă ca profet.

Momentul decretului privind reconstrucția Ierusalimului

Din primul verset al capitolului 9 reiese că următoarea profeție referitoare la Mesia datează din anul 539 î.Hr. (primul an al domniei împăratului med Darius, fiul lui Ahașveros = 539 î.Hr.). În acea perioadă, Ierusalimul era încă în ruine. În versetele 25 și 26 se spune:

Daniel 9.25,26: Ia aminte deci și înțelege: de la ieșirea cuvântului pentru așezarea din nou și pentru reconstruirea Ierusalimului până la Unsul, Conducătorul, sunt șapte săptămâni și șaiszeci și două de săptămâni; strada și șanțul vor fi construite din nou, chiar în timpuri de strâmtorare. Și, după cele șaiszeci și două de săptămâni, Unsul va fi nimicit și nu va avea nimic; și poporul unui conducător care va veni va distruge cetatea și sfântul locaș ...

Pentru a da și mai multă greutate exactității acestui citat, să redăm această profeție într-o traducere cuvânt cu cuvânt din ebraică:

vetheda	Așadar, să știi
vethaskel	și să înțelegi
min	de la
motza	ieșirea
davar	cuvântului
lehaschiv	a restaura
velivnoth	și a construi
jeruschalajim	Ierusalim
ad	până la
maschiach	Mesia
nagid	conducătorul
schavu'im	(sunt) săptămână-an
schiv'ah	șapte
veschavu'im	și săptămână-an
schischim	șaiszeci
uschenajim.	și două.
taschuv	Se va întoarce
venivnetha	și va fi construit
rechov	loc
vecharutz	și șanțul
uvetzoq	și anume în necaz
ha'ittim.	timpuri.
veacharei	Și după

haschavu'im	săptămână-ani
schischim	șaizeci
uschenajim	și două
jikkareth	va fi ucis
maschiach	Mesia
ve'en	și nimic
lo.	(va fi) al lui.
veha'ir	Și cetatea
vehaqodesch	și locașul sfânt
jasch'chit	va distruge
am	poporul
nagid	Conducătorului
haba.	al Celui care vine.

De la momentul în care se va da decretul de reconstruire a cetății, până în momentul în care Mesia va veni ca și Căpetenie, vor trece 69 (7 + 62) săptămână-ani (69 x 7 ani = 483 ani).

În Neemia 2.1-8 este descrisă cu exactitate emiterea acestui decret, care are o importanță deosebită pentru istoria poporului Israel:

Neemia 2.1-8: Și a fost așa: în luna Nisan, în anul al douăzecilea al împăratului Artaxerxes, era vin înaintea lui; și am luat vinul și l-am dat împăratului. Și nu fusesem trist înaintea lui niciodată. Și împăratul mi-a zis: „Pentru ce este tristă fața ta, deși nu ești bolnav? Aceasta nu este decât întristare de inimă”. Atunci m-am temut foarte mult. Și am zis împăratului: „Trăiască împăratul pentru totdeauna! Cum să nu fie tristă fața mea, când cetatea, locul mormintelor părinților mei, este pustiită și porțile ei sunt arse de foc?” Și împăratul mi-a zis: „Ce ceri?” Astfel m-am rugat Dumnezeuului cerurilor și am zis împăratului: „Dacă este bine împăratului și dacă robul tău a căpătat bunăvoință înaintea ta, atunci trimite-mă în Iuda, la cetatea mormintelor părinților mei, ca s-o reconstruiesc”. Și împăratul (fiind și împărăteasa așezată lângă el) mi-a zis: „Cât de lungă va fi călătoria ta? Și când te vei întoarce?” Și împăratul a binevoit să mă trimită și i-am hotărât un timp. Și am zis împăratului: „Dacă binevoiește împăratul să mi se dea scrisori către guvernatorii de dincolo de râu, ca să mă conducă până voi ajunge în Iuda, și o scrisoare către Asaf, păzitorul pădurii împăratului, ca să-mi dea lemne să fac grinzi pentru porțile cetății care ține de casă și pentru zidul cetății și pentru casa în care voi intra”. Și împăratul mi le-a dăruit, pentru că mâna cea bună a Dumnezeuului meu era peste mine.”

Data decretului de reconstrucție reiese din Neemia 2.1: „În luna Nisan, în al douăzecilea an al împăratului Artasasta” (= Artaxerxes I Longimanus). Artaxerxes a domnit între 464-423 î.Hr. El a urcat pe tron în februarie 464. De jure, domnia sa a început însă deja în iulie 465 (după asasinarea lui Xerxes). De la ce dată a început să calculeze Neemia? Ca funcționar persan, el a calculat domnia stăpânului său, evident, începând deja din iulie 465. Aceasta reiese din următoarele fapte: conform Neemia 1.1 și 2.1, mai întâi a venit luna „Kislev” (noiembrie/decembrie) și abia apoi luna „Nisan” (martie/aprilie) în al 20-lea an de domnie. Aceste informații arată în mod clar că Neemia a calculat primul an de domnie al împăratului său începând cu *iulie* 465: Dacă Neemia ar fi calculat perioada de domnie începând cu *luna februarie* a anului 464, această succesiune de luni nu ar fi fost posibilă. În acest caz, luna Nisan ar fi venit *înaintea* lunii Kislev. Pe baza acestor considerații, putem echivala în mod obligatoriu data menționată în Neemia 2.1 cu martie/aprilie 445 î.Hr.

Pentru israeliții din Vechiul Testament, pasajul din Daniel 9 avea următoarea semnificație: De la data decretului de reconstrucție a Ierusalimului (martie/aprilie 445 î.Hr.) trebuiau numărați 483 de ani, după care Mesia trebuia să apară ca și Căpetenie.

Să cercetăm acum data exactă la care Isus a apărut în Israel ca și Căpetenie (pentru că pe Acesta este pus accentul în Daniel 9.25).

Momentul intrării în Ierusalim

La intrarea Sa în Ierusalim, Isus a fost sărbătorit de poporul iudeu ca Împărat și Mesia. El Și-a început slujirea publică „în anul al cincisprezecelea al guvernării lui Tiberiu Cezar” (Luca 3.1). Cezarul Tiberiu a guvernat între anii 14-37 d.Hr. Prin urmare, al cincisprezecelea an al guvernării sale a fost anul 29 d.Hr. Activitatea publică a lui Isus a durat aproximativ trei ani. În Ioan 2.13; 6.4; 11.55 se menționează trei sărbători de Paște, la care Isus a participat. Luca 13.7 vorbește în mod direct despre cei trei ani de activitate publică ai Săi.

Ioan 12.1 spune că Isus a venit în Betania cu șase zile înainte de Paștele iudaic (în anul 32 d.Hr.). Versetele 12 și următoarele relatează că intrarea Lui în Ierusalim, unde a fost sărbătorit ca și Căpetenie, a avut loc a doua zi. A cincea zi înainte de Paștele iudeilor cade, prin urmare, conform calendarului iudaic, în luna Nisan a anului 32 d.Hr. (Paștele iudeilor avea loc întotdeauna în luna Nisan). Astfel, punctul de început și de sfârșit al celor 69 de săptămână-ani sunt cunoscute: anul 445 î.Hr. (martie/aprilie) și anul 32 d.Hr. (martie/aprilie).

Durata celor 69 de săptămână-ani

Anul profetic durează în Biblie 360 de zile²³ (compară Apocalipsa 11.3 cu Apocalipsa 12.14, unde 3^{1/2} ani sunt echivalenți cu 1260 de zile. Un an are, prin urmare, 360 de zile). Cele 69 de săptămână-ani corespund, așadar, la 173.880 de zile (69 x 7 x 360). Această perioadă de timp ar trebui să se încadreze între datele menționate mai sus. Dacă luăm în considerare faptul puțin cunoscut că, în istorie, spre deosebire de astronomie, nu există anul 0 (după anul 1 î.Hr. urmează direct anul 1 d.Hr.), este posibil să se constate că între martie/aprilie 445 î.Hr. și martie/aprilie 32 d.Hr. se încadrează exact 173880 de zile. Daniel 9 s-a împlinit!

Concluzii

Profeția din Daniel 9 s-a împlinit cu o precizie uimitoare. Aceasta ar fi *una dintre* cele peste 330 de profeții! Firește, o astfel de precizie întâlnește întotdeauna scepticism. Totuși, nu ar trebui să repetăm aceeași greșeală, pe care a făcut-o odinioară neoplatonicianul Porfirie (300 d.Hr.), care, în a 12-a cartea a sa împotriva creștinilor, a declarat falsificat capitolul 11 al profetului Daniel, pe motiv că el conține profeții prea precise.

Confirmarea istorică a profeției biblice

Dacă s-ar vrea punerea la îndoială a profeției din Daniel 9, aceasta ar fi posibil numai dacă data apariției lui Isus în Israel ar fi falsă, ceea ce nu este posibil, deoarece atât pasajul în sine, cât și data decretului privind reconstrucția Ierusalimului sunt incontestabile (compară cu descoperirile de la Qumran și traducerea Septuaginta). Din mai multe surse extra-biblice reiese însă clar că El a trăit și a murit în timpul împăratului Tiberiu (14-37 d.Hr.) și al procuratorului

²³ Compară cu ANDERSON, R.: *The Coming Prince*, ediția a 10-a, Grand Rapids 1957, pag. 67-75.

roman Pilat (26-36 d.Hr.). Tacitus (55-ca.-115 d.Hr.), un mare istoric roman, relatează în analele sale (XV,44) despre creștinii din Roma și explică în acest context: „Acest nume provine de la Hristos, care a fost executat sub Tiberiu de procuratorul Pontius Pilatus.”²⁴

Josephus Flavius (37-100 d.Hr.) scrie în lucrarea sa „Antiquitates Judaicae” în mod concordant: „În acea vreme trăia Isus, un om înțelept ... Și când Pilat, după indicațiile conducătorilor noștri, l-a condamnat la cruce ...”²⁵

Tertulian (sec. II d.Hr.) spune în Apologia 5,2: „Tiberiu, în timpul căruia numele creștin a apărut în lume, a relatat despre ...”²⁶

Din aceste mărturii reiese clar că Isus a apărut în Israel între anii 26 și 36 d.Hr. Cele 69 de săptămână-ani se potrivesc perfect între anul 445 î.Hr. și perioada 26-36 d.Hr. Chiar dacă am lua în considerare posibilitatea unei anumite inexactități a datelor referitoare la numărul de ani, pe care le-am obținut din literatura de specialitate, este totuși clar că numărul de săptămână-ani ale lui Daniel se potrivesc perfect în perioada de la Artaxerxes până la Tiberiu. Daniel 9 s-a împlinit!

Completări

Subîmpărțirea săptămânilor-ani

Ne întrebăm pe bună dreptate de ce cei 69 de săptămână-ani sunt împărțiți în 7 și 62 de săptămână-ani. Aceasta se explică astfel: Primii 7 săptămână-ani (49 de ani) se referă la perioada de reconstrucție completă a cetății Ierusalim, despre care Daniel 9.25 spune:

„Strada și șanțul vor fi construite din nou, chiar în timpuri de strâmtorare.”

Ceilalți 62 de săptămână-ani au început imediat după finalizarea restaurării Ierusalimului.

Acest fapt este foarte important! Căci cum altfel am putea ști că decretul de reconstrucție din Daniel 9 se referă la cel al lui Artaxerxes și nu la cel al lui Cyrus (Kores) din anul 539 î.Hr. (compară cu Isaia 44.28; Ezra 1)? Daniel 9 spune că în primii 49 de ani după decretul la care se face referire aici, orașul Ierusalim urma să fie reconstruit. Spre deosebire de Cyrus, acest lucru s-a întâmplat doar în cazul lui Artaxerxes. Astfel, iudeii din Vechiul Testament puteau ști cu certitudine că trebuiau să calculeze venirea lui Mesia pornind de la decretul din anul 445 î.Hr.

Afirmția din Daniel 9.26

În Daniel 9.26 se spune că Mesia, după cei 69 de săptămână-ani, „va fi nimicit (de fapt, exterminat) și nu va mai avea nimic”. Nu se specifică la cât timp după aceea se va întâmpla

²⁴ Citat după BRUCE, F.F./GÜTING, E.: *Außerbiblische Zeugnisse über Jesus und das frühe Christentum*, Gießen, Basel 1991, pag. 12. Ediția completă a textelor istoriilor lui Tacitus: TACITUS, P.C.: *Historien, Lateinisch-deutsch*, editura Joseph Borst, în colaborare cu Helmut Hroß, München 1959.

²⁵ Citat după: BRUCE, F.F./GÜTING, E.: *Außerbiblische Zeugnisse über Jesus und das frühe Christentum*, opera citată, pag. 26.

²⁶ Citat după BRUCE, F.F.: *Die Glaubwürdigkeit der Schriften des Neuen Testamentes: Eine Überprüfung des historischen Befundes*, Bad Liebenzell 1976, pag. 124.

aceasta. Din Evangheliile aflăm însă că Isus a fost răstignit exact la 5 zile după ce S-a arătat ca și Căpetenie.

Explicația expresiei „poporul unui conducător care va veni”

Această expresie se referă la romani, care, în urma răstignirii lui Isus, au distrus cetatea Ierusalim și Templul. Acest eveniment a avut loc în anul 70 d.Hr.

Un raport al unui martor ocular se găsește în cartea „De bello Judaico” (= Istoria războiului iudaic) de Josephus Flavius. Importantul rabin Salomon Jarchi (1070-1105), cunoscut sub numele de Raschi, autorul unui comentariu la 23 de tratate talmudice și la întreaga Biblie (Vechiul Testament), a spus că aici, în Daniel 9, sunt profetizate suferințele pe care poporul iudeu le-a îndurat la distrugerea Ierusalimului în anul 70 sub comanda comandantului de oști Titus.²⁷ Și alte surse iudaice confirmă această afirmație.²⁸

Moshe Ben Maimon și Daniel 9

Rabinul Moshe Ben Maimon (= Moise Maimonide, 1135-1204), unul dintre cei mai mari erudiți iudei ai Evului Mediu, numit „al doilea Moise” datorită influenței sale extraordinare asupra gândirii teologice a iudaismului, s-a exprimat în mod foarte semnificativ în scrisoarea sa „iggereth hatheman” despre calcularea săptămânilor-ani:

„Daniel ne-a explicat știința profundă a timpului (în care va veni Mesia), dar pentru că aceasta ne este ascunsă, înțelepții de binecuvântată memorie ne-au interzis să calculăm vremurile viitorului (ale lui Mesia), deoarece oamenii de rând s-ar supăra și ar putea cădea în rătăcire, dacă ar vedea că vremurile au trecut și El (Mesia) tot nu a venit. De aceea, înțelepții de binecuvântată memorie spun: «Duhul trebuie să-i distrugă pe cei care calculează vremurile, pentru că ei supără poporul». De aceea, înțelepții s-au rugat împotriva celor care fac astfel, ca mintea lor să se distrugă și calculele lor să fie în zadar.”²⁹

Această luare de poziție nu necesită comentarii suplimentare, ea vorbește de la sine.

Unicitatea împlinirii

A devenit evident cum în Vechiul Testament a fost prezisă în mod clar venirea lui Mesia și cum aceste informații s-au împlinit cu exactitate în Isus Hristos. În acest context, este remarcabil faptul că, de-a lungul întregii istorii a iudeilor, au apărut peste 40 de persoane care au pretins că sunt Mesia cel promis. Despre majoritatea dintre ele nu se mai vorbește astăzi. Cei mai importanți dintre acești falși Mesia au fost Bar Kochba (132 d.Hr.) și Shabetai Zwi (1665 d.Hr.), deoarece ei au mobilizat o mare parte a iudaismului. Comparativ cu ceea ce a fost prezis, devine clar că amândoi au venit prea târziu pentru a putea fi Mesia cel promis, unul cu aproximativ 100 de ani, iar celălalt cu aproximativ 1630 de ani. Niciunul dintre acești falși mesia nu și-a putut susține pretenția prin profeții împlinite!

²⁷ Comentariile lui Raschi se găsesc în: *miqra'oth gedoloth*, volumele I-VIII, Ierusalajim 1972.

²⁸ De exemplu, Talmudul babilonian, Nazir 32b; FLAVIUS, J.: *Antiquitates Judaicae*, X, 11.7; FLAVIUS, J.: *De bello Judaico*, IV, 6.3 și VI, 5.4.

²⁹ Citat după MEISTER, A.: *Die Erfüllung der messianischen Verheißung des AT durch Jesus von Nazareth*, editat de Prof. S. Külling, Bettingen, fără dată, pag. 19.

2. „Shevet” din Iuda

Și patriarhul Iacov (sec. XIX î.Hr.) a vorbit profetic despre Mesia care urma să vină. Cu puțin timp înainte de moartea sa, el le-a vestit celor doisprezece fii ai săi, strămoșii celor douăsprezece seminții ale poporului Israel, ce se va întâmpla cu descendenții lor (compară cu Geneza 49.1-2). În legătură cu profeția mesianică, declarația lui Iacov despre seminția lui Iuda are o semnificație deosebită:

„Toiagul de domnie nu se va îndepărta din Iuda, nici toiagul de cârmuire dintre coapsele lui, până când va veni Șilo (= cel care aduce pacea, cel care aduce liniștea), și de E vor asculta popoarele” (Geneza 49.10).

Interpretarea mesianică a Genezei 49.10 în iudaism

Termenul „Șilo” este unul dintre numeroasele nume ale lui Mesia în Vechiul Testament. Când în Talmud rabinul Jochanan (secolul I d.Hr.) întreabă care este numele lui Mesia, i se răspunde că numele Lui este „Șilo”.³⁰

În multe alte scrieri rabinice se regăsește, de asemenea, o interpretare mesianică a acestui pasaj.³¹ Aș dori să menționez în mod deosebit două documente importante: Targum Onkelos³² și Bereschith Rabba (§ 98).³³

Semnificația cuvântului „shevet”

Cuvântul ebraic „shevet”, tradus aici prin „sceptru”, înseamnă „băț” sau „toiag”. Din Numeri 17 reiese că fiecare dintre cele douăsprezece seminții ale lui Israel avea un toiag sau un sceptru, pe care era scris numele conducătorului seminției respectiv. Acest toiag era, printre altele, un simbol al *puterii* și *identității* unei seminții.³⁴

³⁰ Talmudul babilonian, Sanhedrin 98b.

³¹ EDERSHEIM, A.: *The Life and Times of Jesus the Messiah*, ediție reeditată, Grand Rapids 1986, pag. 712-713. Această lucrare conține, la paginile 710-741, o asociere cuprinzătoare de referințe din literatura rabinică, în care afirmațiile din Vechiul Testament sunt interpretate în sens mesianic.

³² „Targumim” (pluralul lui „Targum”) sunt transcrieri și traduceri arameice ale aproape întregului Vechi Testament. În urma captivității babiloniene, arameica a înlocuit treptat ebraica ca limbă națională. De aceea, începând de atunci, atunci când se citea Vechiul Testament în sinagogi, textul se traducea întotdeauna în arameică. La început, acest lucru se făcea oral și din memorie. Mai târziu, aceste tradiții de traducere au fost consemnate în scris în Targumim. Deoarece conțin și adăugiri explicative, ele oferă informații despre gândirea teologică din iudaism până în perioada precreștină.

Printre cele mai vechi și importante Targumim se numără Targum Onkelos la cele cinci cărți ale lui Moise (perioada de apariție: aproximativ secolul II d.Hr.; ulterior au existat și revizui editoriale) și Targum Jonathan Ben Uzziel la profeți (perioada de apariție: aprox. sec. I-II d.Hr.; revizui editoriale: secolele III-V?).

Ediție cu Targumim: *miqra'oth gedoloth*, volumele I-VIII, opera citată.

³³ Ediție în: *BAR ILAN'S JUDAIC LIBRARY*, opera citată.

³⁴ În contextul poporului Israel, „shevet” este și o expresie a faptului că seminția care îl deține este considerată de Dumnezeu ca martor responsabil față de celelalte popoare.

Cuvântul „shevet” înseamnă în ebraică atât „sceptru”, cât și „seminție”. Din aceasta reiese clar: „shevet” simbolizează în Biblie, într-un mod simbolic, identitatea și puterea unei seminții israelite.

Acum devine clar mesajul din Geneza 49.10: identitatea și puterea seminției lui Iuda nu vor dispărea până la venirea lui Mesia.

Prăbușirea națională a lui Iuda

Când romanii au pus capăt statului iudaic în jurul anului 70 d.Hr., identitatea națională a seminției lui Iuda s-a destrămat. Și conducerea politică s-a îndepărtat atunci de la Iuda. În consecință, Mesia trebuia să fi venit înainte de acest moment. Isus din Nazaret a apărut realmente în Israel cu aproximativ 40 de ani înainte!

Identitatea lui Iuda în Babilon

În ceea ce privește captivitatea babiloniană a lui Iuda, trebuie remarcat faptul că identitatea națională a seminției lui Iuda nu s-a prăbușit la acea vreme, deoarece Iuda a fost, într-un anumit sens, pur și simplu mutat geografic ca națiune. Din Ezechiel 8.1 și 20.1 se vede că Iuda avea o conducere politică și în această perioadă. Seminția a ajuns pur și simplu sub stăpânire străină începând cu acest moment.

Capitolul 2

Descendența și originea lui Mesia

1. Arborele său genealogic

Până în jurul anului 70 d.Hr., cel puțin în mod normal, orice iudeu născut în Israel putea să-și urmărească cu exactitate arborele genealogic, deoarece 1 Cronici 9.1 spune că tot Israelul era înregistrat în registrele genealogice. Deținerea unui registru genealogic era de interes personal, deoarece oricine nu putea dovedi în acest fel descendența sa nu era recunoscut ca israelit, ceea ce era însoțit cu dezavantaje (compară cu Ezra 2.59-62; Neemia 7.61-65).

Dacă cineva din Israel ocupa o funcție publică și devenea astfel cunoscut, era de la sine înțeles că registrul său genealogic, sau cel puțin anumiți strămoși cunoscuți din acesta, erau făcuți publici. Dar dacă cineva, al cărui registru genealogic nu era absolut impecabil, ar fi vrut să ocupe o funcție publică, ar fi fost imediat respins ca fiind incompetent.

Aceste remarci preliminare sunt foarte importante în contextul faptului că în Vechiul Testament anumitor persoane li se promisese că Mesia va fi un descendent direct al lor.

Registrele genealogice din Evangheliile după Matei și Luca

În Matei 1 este transmis registrul genealogic al lui Iosif, tatăl adoptiv al lui Isus, iar în Luca 3 cel al Mariei, mama lui Isus. Acesta din urmă este de o importanță capitală pentru explicațiile ulterioare.

Urmează registrul genealogic al Mariei din Luca 3.23-38.³⁵

Luca 3.23-38: Și Isus Însuși era de aproape treizeci de ani când a început să predice, fiind, după cum se presupunea, fiu al lui Iosif, al lui Eli, al lui Matat, al lui Levi, al lui Melhi, al lui Iana, al lui Iosif, al lui Matatia, al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nagai, al lui Maat, al lui Matatia, al lui Semei, al lui Iosif, al lui Iuda, al lui Ioanan, al lui Resa, al lui Zorobabel, al lui Salatiel, al lui Neri, al lui Melhi, al lui Adi, al lui Cosam, al lui Elmodam, al lui Er, al lui Iose, al lui Eliezer, al lui Iorim, al lui Matat, al lui Levi, al lui Simeon, al lui Iuda, al lui Iosif, al lui Ionan, al lui Eliachim, al lui Melea, al lui Mena, al lui Matata, al lui Natan, al lui David, al lui Iese, al lui Obed, al lui Boaz, al lui Salmon, al lui Naason, al lui Aminadab, al lui Aram, al lui Arni, al lui Esrom, al lui Fares, al lui Iuda, al lui Iacov, al lui Isaac, al lui Avraam, al lui Tara, al lui Nahor, al lui Saruh, al lui Ragau, al lui Falec, al lui Eber, al lui Sala, al lui Cainan, al lui Arfaxad, al lui Sem, al lui Noe, al lui Lameh, al lui Matusala, al lui Enoh, al lui Iared, al lui Maleleel, al lui Cainan, al lui Enos, al lui Set, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

Promisiunile lui Dumnezeu făcute lui Avraam, Isaac și Iacov

În secolul XXI î.Hr., Dumnezeu i-a promis lui *Avraam* de mai multe ori că Mesia va fi descendentul său. În Geneza 22.18 se spune, de exemplu:

„Și în sămânța ta (= descendenții tăi) vor fi binecuvântate toate națiunile.”

Aici nu se spune „și în semințele tale”, ca și cum ar fi vorba de mulți urmași, ci „în sămânța ta”. Acest urmaș este Mesia (Galateni 3.16).

În secolul al XX-lea î.Hr., Dumnezeu a promis de mai multe ori că Mesia va fi descendentul lui *Isaac*. În Geneza 26.4, de exemplu, Dumnezeu îi spune lui Isaac: *„... și în sămânța ta vor fi binecuvântate toate neamurile pământului.”*

În jurul anului 1874 î.Hr., *Iacov*, care mai târziu a primit numele de *Israel*, a primit promisiunea că Mesia va fi descendentul său: *„... și în sămânța ta vor fi binecuvântate toate familiile pământului”* (Geneza 28.14). În jurul anului 1874 î.Hr., era clar că Mesia va fi un israelit. Dar din care dintre cele 12 seminții ale lui *Israel* urma să vină?

Mesia urma să vină din seminția lui Iuda

În jurul anului 1804 î.Hr., patriarhul *Iacov* le-a vestit celor doisprezece fii ai săi ce se va întâmpla în viitor cu urmașii lor. Fiului său *Iuda* i-a spus: *„Toiagul de domnie nu se va depărta din Iuda, nici toiagul de cârmuire dintre coapsele lui, până va veni Șilo (= cel care aduce pacea, cel care aduce liniștea), și de El vor asculta popoarele”* (Geneza 49.10).

Mesia urma să fie un descendent al lui *Iuda*, și nu al lui *Ruben*, *Simeon*, *Levi*, *Zabulon*, *Isahar*, *Dan*, *Gad*, *Așer*, *Neftali*, *Iosif* sau *Beniamin*. 1 Cronici 5.2 (aproximativ 530 î.Hr.) exprimă același lucru cu alte cuvinte: *„Pentru că Iuda a avut întâietate între frații săi și din el este*

³⁵ Faptul că Matei 1 reproduce într-adevăr registrul genealogic al lui Iosif și Luca 3 pe cel al Mariei trebuie dovedit: în Matei 1.16 se spune: „Iacob a născut pe Iosif, bărbatul Mariei.” Din aceasta reiese că Iacob era tatăl adevărat al lui Iosif. În Luca 3.23, însă, conform traducerii lui Luther, scrie: „... al lui Iosif, care era fiul lui Eli ...” În textul original grecesc nu apare însă cuvântul „fiu”! El era fiul lui Iacov și doar ginerele lui Eli, tatăl Mariei.

conducătorul.” Cuvântul pentru conducător (în ebraică „nagid”) este, de altfel, în acest loc același ca în Daniel 9.25.

Dar din ce familie din Iuda urma să vină Mesia?

Mesia urma să provină din familia lui Isai

Profetul Isaia a răspuns la întrebarea de mai sus în capitolul 11.1:

Isaia 11.1: Și o Odraslă va ieși din tulpina lui Isai, și o Ramură din rădăcinile lui va rodi.

În Targum Jonathan Ben Uzziel³⁶, acest pasaj este interpretat în sens mesianic. Titlul „Mesia” a fost adăugat acolo în mod explicativ!

Isaia a prezis astfel că Mesia va proveni din familia lui Isai, betleemitul. Isai avea însă *opt fii* (compară cu 1 Samuel 16). Care dintre aceștia ar fi trebuit să fie strămoșul lui Mesia?

Mesia trebuia să fie un descendent al lui David

În mai multe locuri din Vechiul Testament se spune că Mesia trebuia să fie un fiu *al lui David*, fiul lui Isai. Ieremia a vestit în jurul anului 600 î.Hr.:

Ieremia 23.5: „Iată, vin zile”, zice Domnul, „când voi fi voi ridica lui David o Odraslă, ... și va face judecată și dreptate în țară” (compară și cu Ieremia 33.15).

În Psalmul 132.11 este scris:

Psalmul 132.11: DOMNUL i-a jurat lui David în adevăr, nu Se va întoarce de la aceasta: „Din rodul trupului tău voi pune pe tronul tău.

Dumnezeu i-a jurat lui David că Mesia va fi un descendent direct al său (compară și cu Psalmul 89.35,36).

Confirmarea prin registrul genealogic al Mariei

Toate persoanele menționate mai sus se regăsesc în registrul genealogic al Mariei, mama lui Isus. Astfel se confirmă că și aceste profeții s-au împlinit în Isus istoric din Nazaret.

În poporul iudeu, descendența Lui era cunoscută de toți, de aceea era numit „fiul lui David” (compară cu Luca 18.38,39; Matei 21.9,15,27; vezi și Matei 15,22). Dacă toate acestea nu ar fi corespuns realității, conducătorii iudaismului din acea vreme ar fi putut invoca acest lucru ca argument împotriva pretenției lui Isus de a fi Mesia. Dar un fapt atât de ușor de verificat nu putea fi negat sau pus la îndoială.

Istoricul Luca

Deoarece genealogia lui Isus a fost transmisă de Luca, trebuie menționat că arheologia a confirmat că Luca era un istoric extrem de exact, precis și credibil. Celebrul arheolog William Ramsay a ajuns, după ani de cercetări, la concluzia că relatarea istorică a lui Luca este de o

³⁶ Ediție de text cu Targum Onkelos: *miqra'oth gedololoth*, volumele I-VIII, opera citată.

fiabilitate de neegalat. Alți cercetători au continuat munca lui Ramsay. Rezultatele lor arată clar: istoria scrisă de Luca este absolut fiabilă până în cele mai mici detalii.³⁷

Deoarece Evanghelia după Luca este atât de fiabilă și credibilă, la fel sunt și celelalte trei Evanghelii ale Noului Testament: Matei, Marcu și Ioan. Ele sunt în concordanță cu Luca. De aceea, ele sunt confirmate istoric de Luca.

2. Locul nașterii lui Mesia

Profeția profetului Mica

În secolul al VIII-lea î.Hr., Mica, din Moreșet, a activat ca profet (compară cu Mica 1.1). El a trebuit să anunțe locul nașterii lui Mesia. În capitolul 5.2, Dumnezeu spune:

Mica 5.2: Și tu, Betleeme, Efrata, deși ești mic între miile lui Iuda, din tine Îmi va ieși cel care va fi Stăpânitor în Israel, ale cărui origini sunt din vechime, din zilele eternității.

În țara Israel existau două localități cu numele Betleem: una în Galileea (compară cu Iosua 19.15,16) și una în Iudeea. Cea din urmă a fost numită Betleem-Efrata, pentru a se face distincția.

Mesia urma să se nască în acest sat, situat la puțin peste zece kilometri sud de Ierusalim și care, în vremea lui Isus, avea probabil mai puțin de 1000 de locuitori. Profetul Mica a anunțat aceasta cu claritate și certitudine cu multe secole înainte de împlinire.

Confirmare prin Noul Testament

În Noul Testament se confirmă că Isus S-a născut în Betleem-Efrata. Matei 2.1 spune:

Matei 2.1: Iar după ce S-a născut Isus în Betleemul din Iudeea, în zilele împăratului Irod ...

Medicul Luca a confirmat, de asemenea, acest fapt în capitolul 2 al Evangheliei sale. În acest context, să ne gândim din nou la ceea ce s-a spus în secțiunea „Istoricul Luca” despre credibilitatea Evangheliilor!

Mica 5.1 a fost întotdeauna bine înțeles

Când edomitul Irod cel Mare a aflat că S-a născut un nou împărat, a adunat pe toți preoții și pe cărturari și i-a întrebat despre locul nașterii lui Mesia. Aceștia i-au răspuns:

Matei 2.5: În Betleemul din Iudeea, pentru că așa este scris prin profetul.

Nu numai cărturarii erau clari în privința acestui aspect, ci și Ioan a relatat despre oameni obișnuiți din popor care spuneau: „Din Galileea vine Hristosul (= ebraică Mesia)? N-a spus Scriptura că Hristosul vine din sămânța lui David și din Betleem, satul de unde era David?” (Ioan 7.41,42).

³⁷ Pentru Ramsay, vezi: BRUCE, F.F.: *Die Glaubwürdigkeit der Schriften des Neuen Testamentes: Eine Überprüfung des historischen Befundes*, opera citată, pag. 98. Pentru rezultatele cercetărilor moderne care confirmă fiabilitatea relatărilor lui Luca, vezi următoarea lucrare de referință: HEMER, C.J.: *The Book of Acts in the Setting of Hellenistic History*, Tübingen 1989.

O altă indicație că Mica 5.1 a fost bine înțeles este furnizată de Septuaginta, în care acest pasaj a fost redat atât de bine încât se poate concluziona că traducătorul a înțeles ceea ce a redat în greacă.

Mica 5 în Targum Jonathan

Targum Jonathan Ben Uzziel la Profeți³⁸ arată, de asemenea, foarte clar interpretarea mesianică a acestui pasaj în iudaism. Titlul „Mesia” a fost introdus în text pentru a clarifica sensul.

3. Isus, Nazarineanul

Isus este numit „Nazarinean” de 18 ori în Noul Testament. Acest nume provine din cuvântul ebraic „nezer”, care înseamnă „lăstar”, „odraslă” sau „ramură”.

În publicul iudaismului din anii 29-32 d.Hr., Isus era cunoscut în general sub numele de „Isus, Nazarineanul”. Chiar și cei mai mari adversari ai Săi Îl numeau astfel (compară cu Ioan 18.5,7). Astfel s-a împlinit ceea ce profeții au vestit, și anume că Mesia va fi numit „lăstar” sau „odraslă”.

Declarațiile profeților Zaharia, Ieremia și Isaia

În jurul anului 520 î.Hr., profetul Zaharia a vestit următoarele despre Mesia:

Zaharia 6.12: Așa vorbește DOMNUL oștirilor, zicând: Iată un om al cărui Nume este Odrasla!

Zaharia 3.8: ... iată, voi aduce pe Robul Meu, Odrasla!

Și aceste două pasaje din Zaharia au fost marcate ca mesianice în Targum Jonathan!

Ieremia a vestit cu aproximativ optzeci de ani înaintea lui Zaharia:

Ieremia 23.5: „Iată, vin zile”, zice Domnul, „când îi voi ridica lui David o Odraslă dreaptă și va împărăți ca împărat și va lucra cu înțelepciune și va face judecată și dreptate în țară.

Și profetul Isaia L-a numit astfel pe Mesia:

Isaia 4.2: În ziua aceea, Odrasla Domnului va fi spre frumusețe și glorie.

Un joc de cuvinte ebraic

Deși în pasajele menționate în ebraică se folosește cuvântul „zemach” (= „lăstar”, „odraslă” sau „ramură”), orice iudeu cunoscător al Scripturilor putea, când auzea de „Isus, Nazarineanul”, să facă imediat legătura între numele „Nazarinean” și cuvântul „zemach” menționat în versetele respective. Semnificația numelor joacă un rol important în Biblie!

În Vechiul Testament există și alte referiri la „Nazarineanul”. În Isaia 11.1 se spune, de exemplu: „Și o Odraslă va ieși din tulpina lui Isai și o Ramură din rădăcinile lui va rodi.”

Cuvântul folosit în textul original pentru „odraslă” este „nezer”. Aceasta este rădăcina cuvântului din numele „nazarinean”!

³⁸ Textul în: *miqra'oth gedoloth*, volumele I-VIII, opera citată.

O întrebare justificată

Dar acum trebuie să ne întrebăm pe bună dreptate de ce Isus nu a fost numit niciodată „Isus din Betleem”, ci doar „Isus din Nazaret”, deși S-a născut în Betleem.

Următoarele indicii ar trebui să clarifice această situație: când teribilul și barbarul împărat Irod cel Mare a ordonat uciderea copiilor (compară cu Matei 2), Iosif și Maria au fugit cu Copilul din Betleem în Egipt. După moartea lui Irod, s-au întors și au vrut să se stabilească în Betleem. Dar când Iosif a auzit că Arhelau, cel mai barbar dintre fiii lui Irod cel Mare,³⁹ devenise conducător al Iudeei, s-a temut să se mute acolo. Avea un motiv întemeiat: de fapt, Irod Antipa, fratele lui Arhelau, ar fi trebuit să primească această funcție, dar Irod cel Mare, într-un acces de furie, cu puțin timp înainte de moartea sa, a schimbat testamentul și l-a pus pe Arhelau în locul lui Irod Antipa.⁴⁰

De aceea, Iosif și Maria au venit cu Copilul în zona Galileei și au rămas în Nazaret. Acolo Isus a trăit aproximativ 28 de ani. Din acest motiv, a fost numit „Isus din Nazaret”.

Este uimitor cum circumstanțele politice au contribuit la împlinirea acestei profeții mesianice (compară cu Psalmul 79.10).

Chiar și astăzi, Isus este numit foarte des „Isus din Nazaret” tocmai de către critici, astfel încât profeția că Mesia va fi numit „Nazarinean” este confirmată în continuare chiar și de adversarii săi.

4. Din Egipt

Pare destul de paradoxal să constatăm că, în secolul al VIII-lea î.Hr., Dumnezeu a vestit prin profetul Osea că Mesia va veni *din Egipt*. În Osea 11.1 se spune:

Osea 11.1: ... am chemat pe fiul Meu din Egipt.

În Matei 2 se poate citi împlinirea acestei profeții. Maria și Iosif, care fugiseră în Egipt din cauza decretului lui Irod cel Mare privind uciderea copiilor, s-au întors în țara Israel după moartea acestui tiran. Mesia a venit într-adevăr din Egipt.

Acum este clar. Profeții s-au exprimat foarte precis: Mesia trebuia să se *nască* în Betleem, să fie *numit* „Nazarinean” și să fie *chemat* din Egipt!

Tradus din: *Der verheißene Erlöser*, Roger Liebi, Editura CLV Bielefeld, 2007, pag. 7-38.

³⁹ Pentru cruzimea împăratului Arhelau, vezi FLAVIUS, J.: „*De bello Judaico*”, II, 7.3.

⁴⁰ Vezi FLAVIUS, J.: „*De bello Judaico*”, I, 33.